

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【汶水泰雅語】 高中學生組 編號 3 號

tumuquwaw

kai' na' Matu'uwal ku' tumquwaw. asiki kiya ku' nisayhu' ru tamul la
ga balaiq 'i' tumuquwaw la. ini baqi' tumuquwaw ku' bulasih ini ga
huraymay. capaang asiki kiya ku' tamul.

ini baqi' cu' minuwah inu' ku' tamul. mahnuk ku' hinupong ta' ka
nisayhu' la ga sukuun ta' cku' babaw na' abag na' guqiluh ku' nisayhu' ka
mahnuk. si'imag ta' ku' tamul kinku' nisayhu' ru nabalaibalaiq siraru'
kahabag ku' nisayhu' ru tamul la ga balaiq aphan cu' tugal kongbun la.
babaw niya' la ga sicabu' na' abag na' guqiluh ru nababalaiq 'i' umukan.
naqarun kahabag ku' wawwaw ka hani la ga balaiq sukuan cku' paga ka
kiya cku' babaw na' lupung. naki haylag 'i' macuqusiya'.

lawangun cu' magalpu cu' usayng ini ga cakaan ku' qutux cu'
buwating. balaiq wawahan 'i' mitaal ku' cinabu' ta' ka tamul cku' yani. ini
patagcuqusiya' ga lawaun tikay lawwiw han. matagcuqusiya' la ga
mana'aring 'i' tumuquwaw la. manamanama' 'i' tumahuk cu' manamay ka
qusiya'. quwahan na' makilux na' qusiya' ku' limuk ru balayan. ma'uba' la
ku' limuk la ga alun cu' qutux cku' kinabalay na' mami' na' nisayhu'. tiku
inagal ta ka hani ga patagtamul cu' babaw na' kaal. yani la ru sukuun ta'

kahabag ku' mami' na' nisayhu' cku' limuk ini ga matapah. sicuwiq cu''
minamay ka qusiya' cku' mami' na' nisayhu'. ma'imag cubalay ku' mami'
na' nisayhu cku' minamay ka qusiya' la ga balaiq 'i' aphan ku' mami' na'
nisayhu' cu' tugal kongbun. tiku minuwah cku' aphan cu' mami' na'
nisayhu' na' tilatu' ka qusiya' ga yani tayhuk matubalay 'i' umukan ku'
mami' na' nisayhu'. babaw niya' la ga nababalaiq 'i' umukan ku' limuk ini
ga matapah. yani naqarun kahabag ku' tumuquwaw la. yani san na' Itaal
maha' humupong cu' quwaw ku' hani.

yani ingasug makiya cku' Itaal ku' hinupong cu' quwaw. ini baqi' cu'
minuwah inu' ku' waw ka hani. sikiluxun ku' tra' ka kinbalay cu' quwaw.
sikiluxun ru mataguhilok la ga sukuun cku' babaw ku' tapah ru sukuun cu'
tilatu' na' qusiya' ku' tapah. micacka' ku' hinupong cu' quwaw ki' tilatu'
ka mataghbing na' qusiya' ru maqaliyup cku' tapah. kinabalay na' Itaal
nanaq ku' hinupong cu' quwaw quw? ini baqibaqi cubalay cu' sawni la.
cku' kaal ka hani la ga ara'ruwa' ungian na' Itaal la ku' tumuquwaw. ani
humicuwa' ga kalun cu' ni' nakautas mu maha', Yawi', kalawkah 'i' patasi
ku' wawwaw na' tumuquwaw. yani ku' lungulungun mu cu' sawni.

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【汶水泰雅語】 高中學生組 編號 3 號

釀酒

酒的泰雅語叫 tumuquwaw。釀酒要用糯米才能釀製，在來米或蓬萊米都無法釀製成酒，最重要的原料是麴。

麴的來源已無可考究，釀酒是先將糯米蒸熟之後鋪在野蕉葉上與麴均勻混和後向下壓平約三公分，再用野蕉葉包起來，放在火灶上的竹架上加速醱酵。

大約十二天至半個月後，檢查醱酵的程度，如果沒有什麼變化，再繼續久放，確定有醱酵才繼續。先煮大量的熱開水，將鍋子或甕用熱開水沖洗乾淨，然後從醱酵的糯米飯中取出一塊作為下一次的酵母。把醱酵的糯米飯裝入乾淨容器中，再將冷開水倒入醱酵的糯米飯。將糯米飯輕輕壓平以便量出剛好蓋住飯量約三公分的水量，再將容器口密封，這樣釀酒的過程才算完成。

蒸餾酒因時間太久而無法考究。蒸餾酒製作是以剩餘的酒渣，經高溫蒸發，再放上裝冷水的小鍋，使蒸發的酒氣因遇上低溫頂鍋而凝結成液滴流入酒罈。泰雅族蒸餾法是不是自己所發明，已無從考證。

今日，泰雅族人已漸漸淡忘釀酒技術，過世祖父叮嚀好好記錄釀酒技術的話語永記於心。